

CLEAN SAOSTUSKEMIKAALI

Päiväys: 19.3.2014

Edellinen päiväys: -

KOHTA 1. AINEEN TAI SEOKSEN JA YHTIÖN TAI YRITYKSEN TUNNISTETIEDOT**1.1 Tuotetunniste****1.1.1 Kauppanimi**

CLEAN SAOSTUSKEMIKAALI

1.2 Aineen tai seoksen merkitykselliset tunnistetut käytöt ja käytöt, joita ei suositella**1.2.1 Käyttötarkoitus**

Teollisuuskäyttö , Veden käsittelyaine

1.3 Käyttöturvallisuustiedotteen toimittajan tiedot**1.3.1 Valmistaja, maahantuoja, muu toiminnanharjoittaja**

UPONOR INFRA OY

Postiosoite

PL 21

Postinumero ja -toimipaikka

FI-15561 NASTOLA

www.uponor.fi

1.4 Hätäpuhelinnumero**1.4.1 Numero, nimi ja osoite**

Myrkytystietokeskus, Tukholmankatu 17, PL 790, 00029 HUS (Helsinki), (24 h) / 09-4711 (vaihde), 09-471977 (suora)

KOHTA 2. VAARAN YKSILÖINTI**2.1 Aineen tai seoksen luokitus****1272/2008 (CLP)**

Eye Dam. 1, H318

Met. Corr. 1, H290

67/548/EEC - 1999/45/EC

Xi; R41

2.2 Merkinnät**1272/2008 (CLP)**

GHS05

Huomiosana

Vaara**Vaaralausekkeet**

H318

Vaurioittaa vakavasti silmiä.

H290

Voi syövyttää metalleja.

Turvalausekkeet

P102

Säilytä lasten ulottumattomissa.

P264

Pese kädet huolellisesti käsittelyn jälkeen.

P261

Vältä kaasun/sumun/höyryn/suihkeen hengittämistä.

P280

Käytä suojakäsineitä/silmiensuojainta /kasvonsuojainta.

P305+P351+P338

JOS KEMIKAALIA JOUTUU SILMIIN: Huuhto huolellisesti vedellä usean minuutin ajan. Poista piilolinssit, jos sen voi tehdä helposti. Jatka huuhtomista.

P302+P352

JOS KEMIKAALIA JOUTUU IHOLLE: Pese runsaalla vedellä ja saippualla.

P301+P310

JOS KEMIKAALIA ON NIELTY: Ota välittömästi yhteys MYRKYTYSTIETOKESKUKSEEN tai lääkäriin.

P101

Jos tarvitaan lääkinnällistä apua, näytä pakkaus tai varoitusetiketti.

2.3 Muut vaarat

Voi aiheuttaa vesistössä pH:n alentumisen ja siten olla haitallista vesieliöille.

CLEAN SAOSTUSKEMIKAALI

Päiväys: 19.3.2014

Edellinen päiväys: -

KOHTA 3. KOOSTUMUS JA TIEDOT AINEOSISTA**3.2 Seokset**

Tämä seos on Euroopan unionin lainsäädännön mukaan luokiteltu vaaralliseksi.

3.2.1 Aineosat

CAS / REACH EINECS	Aineosan nimi	Pitoisuus	
1327-41-9, 01- 215-477-2 2119531563-43	Polyalumiinikloridi	35-45 %	Xi; R41 Eye Dam. 1, H318, Met. Corr. 1, H290

KOHTA 4. ENSIAPUTOIMENPITEET**4.1 Ensiaputoimenpiteiden kuvaus**

Mikäli ilmenee oireita tai kaikissa epäilyttävissä tapauksissa otettava yhteys lääkäriin. Onnettomuuden sattuessa tai tunnettaessa pahoinvointia hakeuduttava heti lääkärin hoitoon (näytettävä tätä etikettiä, mikäli mahdollista).

4.1.2 Hengitys

Siirrettävä raittiiseen ilmaan. Otettava yhteys lääkäriin mikäli oireet jatkuvat.

4.1.3 Iho

Roiskeet huuhdeltava välittömästi runsaalla vedellä. Otettava yhteys lääkäriin mikäli oireet jatkuvat.

4.1.4 Roiskeet silmiin

Huuhdeltava välittömästi runsaalla vedellä, myös silmäluomien alta, vähintään 15 minuutin ajan. Otettava yhteys lääkäriin.

4.1.5 Nieleminen

Juotava 1 tai 2 lasillista vettä. Mikäli ilmenee oireita tai kaikissa epäilyttävissä tapauksissa otettava yhteys lääkäriin.

4.2 Tärkeimmät oireet ja vaikutukset, sekä välittömät että viivästyneet

syövyttävät vaikutukset Voi aiheuttaa pysyviä silmävaurioita.

4.3 Mahdollisesti tarvittavaa välitöntä lääketieteellistä apua ja erityishoitoa koskevat ohjeet

Roiskeet huuhdeltava runsaalla vedellä. Hoito oireiden mukaan.

KOHTA 5. PALONTORJUNTATOIMENPITEET**5.1 Sammutusaineet**

Tuote itsessään ei pala.

Sopivat sammutusaineet

Käytä ympäristöön sopivia sammutusmenetelmiä.

5.2 Aineesta tai seoksesta johtuvat erityiset vaarat

Kuumentaminen voi vapauttaa haitallisia kaasuja. (Kloorivety-kaasu HCl)

5.3 Palontorjuntaa koskevat ohjeet

Käytettävä paineilmalaitetta ja suojapukua.

5.4 Muita ohjeita

Tuote itsessään ei pala. Tulipalon jäännöksiin ja saastuneen sammutusveden jatkokäsittely on hoidettava paikallisten viranomaisten määräysten mukaan.

KOHTA 6. TOIMENPITEET ONNETTOMUUSPÄÄSTÖISSÄ**6.1 Varotoimenpiteet, henkilönsuojaimet ja menettely hätätilanteessa**

Huolehdittava riittävästä ilmanvaihdesta. Käytettävä henkilökohtaista suojavarustusta.

CLEAN SAOSTUSKEMIKAALI

Päiväys: 19.3.2014

Edellinen päiväys: -

6.2 Ympäristöön kohdistuvat varotoimet

Ei saa huuhdella pintaveteen tai jätevesiviemäristöön. Imeytettävä inerttiin huokoiseen aineeseen. Estettävä tuotteen pääsy viemäristöön. Ellei merkittäviä vuotoja saada pidätetyksi, siitä on ilmoitettava paikallisille viranomaisille.

6.3 Suojarakenteita ja puhdistusta koskevat menetelmät ja -välineet

Laimennettava runsaalla vedellä. Mikäli suuria määriä nestettä on vuotanut, on puhdistettava välittömästi kauhaamalla tai imurilla. Neutraloitava seuraavalla tuotteella (seuraavilla tuotteilla): Kalkkikivijauhe, kalkki. Lakaistava talteen ja lapioitava sopiviin säiliöihin hävittämistä varten. Hävitettävä erikoisjätteenä paikallisten ja kansallisten säädösten mukaisesti.

6.4 Viittaukset muihin kohtiin

Henkilökohtainen suojaus, katso kohta 8.

KOHTA 7. KÄSITTELY JA VARASTOINTI**7.1 Turvallisen käsittelyn edellyttämät toimenpiteet**

Järjestettävä riittävä ilmanvaihto ja/tai imu työtiloihin. Käytettävä henkilökohtaista suojaruustusta. Varottava aineen joutumista iholle, silmiin ja vaatteisiin.

7.2 Turvallisen varastoinnin edellyttämät olosuhteet, mukaan luettuina yhteensopimattomuudet

Säilytettävä tiiviisti suljettuna kuivassa, viileässä ja hyvin ilmastoidussa paikassa. Säilytettävä 0 - 30 °C lämpötilassa.

Pakkaus: Muovikanisteri (PE, PP, PVC), lasikuituvahvisteinen polyesteri, kumioitu teräs, Titaani

Vältettävät materiaalit: kloriitit, hypokloriitit, sulfiitit, galvanoidut pinnat, Rauta, Vahvat emäkset

7.3 Erityinen loppukäyttö

Ei erityisiä ohjeita.

KOHTA 8. ALTISTUMISEN EHKÄISEMINEN JA HENKILÖNSUOJAIMET**8.1 Valvontaa koskevat muuttujat****8.1.1 HTP-arvot**

1327-41-9 Polyalumiinikloridi 2 mg/m³ (8 h)
(Al)

8.1.3 Muissa maissa annettuja raja-arvoja

Suomi, Raja-arvot työpaikan ilmassa (HTP)/Polyalumiinikloridi: 2 mg/m³ (8 h) (laskettu Al)

8.1.4 DNEL

Työntekijät :

Altistuminen suun kautta, Pitkäaikaiset systeemiset vaikutukset: 0.5 mg/kg ruumiin painoa/vuorokausi (laskettu Al)

Altistuminen hengitysteitse, Pitkäaikaiset systeemiset vaikutukset: 1,8 mg/m³ (laskettu Al)

Kuluttajat:

Altistuminen suun kautta, Pitkäaikaiset systeemiset vaikutukset: 0.3 mg/kg ruumiin painoa/vuorokausi (laskettu Al)

Altistuminen hengitysteitse, Pitkäaikaiset systeemiset vaikutukset: 1,1 mg/m³ (laskettu Al)

8.1.5 PNEC

Ei olennaista

8.2 Altistumisen ehkäiseminen**8.2.1 Tekniset torjuntatoimenpiteet**

CLEAN SAOSTUSKEMIKAALI

Päiväys: 19.3.2014

Edellinen päiväys: -

Huolehdittava hyvästä ilmanvaihdosta. Käsiteltävä hyvän työhygienian ja turvallisuuskäytännön mukaisesti. Varottava aineen joutumista iholle, silmiin ja vaatteisiin. Kädet pestävä ennen taukoa ja välittömästi tuotteen käsittelyn jälkeen. Varmistettava, että silmähuuhteluasemat ja hätäsuihkut sijaitsevat työpisteen lähellä. Henkilökohtainen suojarustus on valittava vaarallisten aineiden tyyppin, pitoisuuden ja määrän sekä kyseessä olevan työpaikan mukaan.

8.2.2 Henkilökohtaiset suojatoimenpiteet**8.2.2.1 Hengityksensuojaus**

Normaalisti mitään henkilökohtaista hengityssuojausvarustusta ei tarvita. Käytettävä sopivaa hengityslaitetta, mikäli ilmastointi on riittämätön. P2 suodattimella varustettu hengityssuojain

8.2.2.2 Käsiensuojaus

EN 374:n mukaiset suojakäsineet. PVC, Neopreenikäsineet. Sopivuudesta tietylle työpaikalle tulisi keskustella suojakäsinevalmistajien kanssa. Noudatettava käsineiden toimittajan antamia läpäisevyyttä ja läpäisyaikaa koskevia ohjeita. On otettava huomioon myös paikalliset erityisolosuhteet, joissa tuotetta käytetään, kuten naarmuuntumisen riski, kuluminen ja kosketusaika.

8.2.2.3 Silmien tai kasvojen suojaus

Tiiviisti asettuvat suojalasit, Silmänhuuhtelupullo, jossa puhdasta vettä.

8.2.2.4 Ihonsuojaus

esiliina, Kumi- tai muovisaappaat.. Kehon suojaus valitaan työpaikalla olevan vaarallisen aineen määrän ja pitoisuuden mukaan.

8.2.3 Ympäristöaltistumisen torjuminen

Ei saa päästää ympäristöön.

KOHTA 9. FYSIKAALISET JA KEMIALLISET OMINAISUUDET**9.1 Fysikaalisia ja kemiallisia perusominaisuuksia koskevat tiedot****Olomuoto**

neste, kirkas, kellertävä

Haju

merkityksetön

pH

~1.5

Sulamis- tai jäätymispiste

- 30 °C

Kiehumispiste ja kiehumisalue

100 - 120 °C

Syttyvyys (kiinteät aineet, kaasut)

Tuote ei ole syttyvä.

Suhteellinen tiheys

1.30 - 1.33 g/cm³

Liukoisuus (liukoisuudet)**Vesiliukoisuus**

täysin liukeneva (20 °C)

Jakautumiskerroin: n-oktanoli/vesi

ei määritettävissä

Hajoamislämpötila

> 200 °C

Räjähävyys

Ei räjähtävä

Hapettavuus

Ei ole.

9.2 Muut tiedot

Muita tietoja ei saatavilla.

KOHTA 10. STABIILISUUS JA REAKTIIVISUUS**10.1 Reaktiivisuus**

Syövyttää metalleja

10.2 Kemiallinen stabiilisuus

Stabiili normaali olosuhteissa.

CLEAN SAOSTUSKEMIKAALI

Päiväys: 19.3.2014

Edellinen päiväys: -

- 10.3 Vaarallisten reaktioiden mahdollisuus**
Eksoterminen reaktio emästen kanssa.
- 10.4 Vältettävät olosuhteet**
Suojattava jäätymiseltä. Ei saa altistaa lämpötiloille, jotka ovat yli: 200 °C.
- 10.5 Yhteensopimattomat materiaalit**
kloriitit, hypokloriitit, sulfiitit, galvanoidut pinnat Rauta, Vahvat emäkset
- 10.6 Vaaralliset hajoamistuotteet**
Kuumentaminen voi vapauttaa haitallisia kaasuja. (HCl)

KOHTA 11. MYRKYLLISYYTEEN LIITTYVÄT TIEDOT**11.1 Tiedot myrkyllisistä vaikutuksista****Välitön myrkyllisyys**

LD50/suun kautta/rotta = > 2000 mg/kg. (> 487 mg/kg laskettu Al)

LC50/hengitysteitse/rotta = > 5.6 mg/l. (> 1.4 mg/l laskettu Al)

Ärsyttävyyden ja syövyttävyyden

Silmä/kani = Aiheuttaa silmien voimakasta ärsytystä eläinkokeissa. (OECD TG 405)

Vaurioittaa vakavasti silmiä.

kanin iho: Ei ärsytä ihoa (OECD TG 404). (45 % liuos)

Pitkäaikainen tai toistuva kosketus saattaa kuivattaa ihoa ja aiheuttaa ärsytystä.

Herkistyminen

Ei herkistävä.

Syöpää aiheuttavat, perimää vaurioittavat tai lisääntymiselle vaaralliset vaikutukset

Ei mutageeninen Ames-testillä. Eläinkokeet eivät osoittaneet lisääntymiselle vaarallisia vaikutuksia.

Eläinkokeet eivät osoittaneet mutageenisia tai teratogeenisiä vaikutuksia.

KOHTA 12. TIEDOT VAARALLISUUDESTA YMPÄRISTÖLLE**12.1 Myrkyllisyys****Myrkyllisyys vesieläimille**

Tuotetta ei ole luokiteltu ympäristölle vaaralliseksi. Ympäristön kannalta merkityksellisessä pH:ssa 5.5 - 8 alumiinin liukoisuus on matala. Alumiinisuolat dissosioituvat vedessä muodostaen nopeasti alumiinihydroksideja, jotka saostuvat. Vapaa ioni (Al³⁺) yleistyy pH:n ollessa <5.5, lisääntynyt saatavuus matalilla pH-arvoilla johtaa suurempaan myrkyllisuuteen. pH:n ollessa välillä 6.0-7.5 liukoisuus madaltuu johtuen liukenemattomasta Al(OH)₃:sta. pH:n kasvaessa (pH >8.0) liukoisempi Al(OH)₄ on yleinen, jolloin saatavuus jälleen lisääntyy. Alumiinisuoloja ei saa päästää vesistöön kontrolloimattomasti ja pH-arvojen vaihtelua välillä 5 - 5,5 olisi vältettävä.

Polyalumiinikloridi:

LC50/96 h /Danio rerio > 1000 mg/l (> 243 mg/l laskettu Al).

EC50/48t/vesikirppu (Daphnia)= 98 mg/l (24 mg/l laskettu Al).

EC50/72t/levä = 15.6 mg/l (3.8 mg/l laskettu Al).

NOEC/72 h/viherlevä (Pseudokirchneriella) = 1.1 mg/l (0.27 mg/l laskettu Al).

12.2 Pysyvyys ja hajoavuus**Biologinen hajoavuus**

Biohajoamisen määritysmenetelmät eivät sovi epäorgaanisille aineille. Vaikeasti biologisesti hajoava.

Kemiallinen hajoavuus

Hydrolyysissä pH alueella 5.8 - 8 muodostuu alumiinihydroksidia.

12.3 Biokertyvyys

Biokertyminen on epätodennäköistä.

CLEAN SAOSTUSKEMIKAALI

Päiväys: 19.3.2014

Edellinen päiväys: -

12.4 Liikkuvuus maaperässä

Vesiliukoisuus: täysin liukeneva

12.5 PBT- ja vPvB-arvioinnin tulokset

Tämä seos ei sisällä aineita, joiden katsotaan olevan pysyviä, kertyviä ja myrkyllisiä (PBT).

Tämä seos ei sisällä aineita, joiden katsotaan olevan erittäin pysyviä ja erittäin kertyviä (vPvB).

12.6 Muut haitalliset vaikutukset

Alentaa ympäristön pH-arvoa.

KOHTA 13. JÄTTEIDEN KÄSITTELYYN LIITTYVÄT NÄKÖKOHDAT**13.1 Jätteiden käsittelymenetelmät**

Kokonaan tyhjennetyt astiat, joissa ei ole pisaroita tai muita jäännöksiä, voidaan käsitellä teollisuusjätteenä ja mahdollisesti kierrättää. Ongelmajäte Hävitettävä vaarallisenä jätteenä paikallisten ja kansallisten säännösten mukaisesti.

KOHTA 14. KULJETUSTIEDOT**14.1 YK-numero**

UN 3264

14.2 Kuljetuksessa käytettävä virallinen nimi

UN 3264 - Syövyttävä neste, hapan, epäorgaaninen, n.o.s. n.o.s polyalumiinikloridi, 8, III, (E)

14.3 Kuljetuksen vaaraluokka

8

14.4 Pakkausryhmä

III

14.5 Ympäristövaarat

Ei luokiteltu.

14.6 Erityiset varotoimet käyttäjälle

Ei erityisesti mainittavia vaaroja.

14.7 Kuljetus irtolastina MARPOL 73/78 -sopimuksen II liitteen ja IBC-säännösten mukaisesti

Ei olennaista

KOHTA 15. LAINSÄÄDÄNTÖÄ KOSKEVAT TIEDOT**15.1 Nimenomaisesti ainetta tai seosta koskevat turvallisuus-, terveys- ja ympäristösäännökset tai -lainsäädäntö**

Ei tunneta.

15.2 Kemikaaliturvallisuusarviointi

Polyalumiinikloridi: Tälle aineelle on suoritettu kemikaaliturvallisuusarviointi.

KOHTA 16. MUUT TIEDOT**16.3 Tietolähteet**

KTT 4.4.2013

16.5 Tuotetta koskevat R-lausekkeet ja vaaralausekkeet

R41 Vakavan silmävaurion vaara.

H290 Voi syövyttää metalleja.

H318 Vaurioittaa vakavasti silmiä.

16.9 Päiväys

28.4.2014